

Opis produktu finalnego projektu innowacyjnego testującego

Tytuł projektu:

**Zostać przedsiębiorczym – program edukacyjny
z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum**

Temat innowacyjny:

Działania służące zwiększeniu zainteresowania uczniów i uczennic szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy.

Nazwa projektodawcy:

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

Numer umowy:

UDA-POKL.03.03.04-00-099/10-01

Warszawa, 17 grudnia 2013 r.

I. Nazwa produktu finalnego

Innowacyjny program nauczania *Zostać przedsiębiorczym – program edukacyjny z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum* dostępny na www.zostac-przedsiębiorczym.junior.org.pl.

II. Elementy składające się na produkt finalny

W ramach realizacji tego programu uczniowie/uczennice uczestniczą w zajęciach lekcyjnych, podczas których rozwijają umiejętności i postawy przedsiębiorcze – uczą się przez działanie. Zapoznają się z cyklem zorganizowanych działań przygotowujących uczniów/uczennice do realizacji projektów edukacyjnych, aktywnie rozwijają swoje umiejętności i kształtują postawy przedsiębiorcze dzięki metodzie projektów i pracy w zespole. W skład produktu finalnego wchodzi następujące elementy zamieszczone na platformie internetowej, która stanowi integralną część produktu finalnego:

1. Program nauczania *Zostać przedsiębiorczym* wraz z pakietem dydaktycznym

Został opracowany tak, aby nauczyciele mieli możliwość elastycznego doboru szczegółowych celów edukacyjnych w zależności od warunków realizacji programu oraz zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów/uczennic, a także by mogli zgodnie z cyklem działania zorganizowanego wspierać uczniów/uczennice i podnosić efektywność ich działań, podejmowanych podczas przygotowywania i realizacji projektów edukacyjnych.

2. Warsztat szkoleniowy e-learningowy dla nauczycieli/nauczycielek

Przygotowuje do korzystania z zasobów platformy przy realizacji programu *Zostać przedsiębiorczym*. Zawarte w nim treści obejmują: opis idei programu, znaczenie prowadzenia systematycznych zajęć dydaktycznych kształtujących umiejętności przedsiębiorcze, rolę nauczyciela podczas realizacji przedsięwzięcia uczniowskiego i dobór zadań edukacyjnych wspierających ucznia w realizacji projektu. Całość warsztatu (w dwóch częściach) jest umieszczona na platformie. Część I to *Przygotowanie uczniów/uczennic do podejmowania i realizacji projektu uczniowskiego* z modułami: O programie, Rola nauczyciela, Poznanie zespołu klasowego, Budowanie zespołu, Komputerowe wsparcie wychowania, Projekt uczniowski. Część II to warsztaty nt. *Towarzyszmy uczniom w podejmowaniu decyzji i realizacji projektu uczniowskiego* z modułami: Generowanie i realizacja pomysłów, Podejmowanie decyzji, Działanie i jego dokumentacja, Prezentacja i ocena projektu, Podsumowanie projektu, Projekt w praktyce. Wszystkie moduły mają podobną strukturę i składają się z takich samych elementów, zapisanych w następujących zakładkach: cele, wprowadzenie, decyzja, opinia, test, ocena, podsumowanie.

3. E-notes wychowawcy – elektroniczny notes wychowawcy

To narzędzie wspierające pracę wychowawcy w zakresie monitorowania uczniów/uczennic w obszarach: ich aktywności, umiejętności współpracy w zespole i ewentualnych problemów, umiejętności interpersonalnych bądź ich braku. Może być też wykorzystane do zbierania dodatkowych spostrzeżeń dotyczących zachowań i innych umiejętności wychowanków. Zawiera on również informacje o projektach uczniowskich realizowanych pod opieką wychowawcy. Korzystający z e-notesu wychowawca może sporządzić raporty zbiorcze dla klasy i indywidualne dla ucznia/uczennicy obrazujące zmiany kształtowanych umiejętności.

4. Interaktywny pakiet programów komputerowych dla uczniów/uczennic gimnazjum: *Jestem – mogę być (JMB)*

Pozwala im na dokonanie samooceny (Poznaj siebie), na wskazanie kroków kształtujących ich umiejętności w obszarach: komunikacji (Komunikacja), motywacji (Motywacja), gospodarowania czasem (Czas), tworzenia budżetu (Budżet), funkcjonowania w zespole (Zespół) oraz planowania przyszłości, w tym zadania dotyczące wyboru kierunku dalszego kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem zawodów potrzebnych w gospodarce opartej na wiedzy (Kim mogę być?).

5. Interaktywny program komputerowy dla uczniów /uczennic *Działamy razem (DR)*

Znajduje się w zakładce Projekty. Wspiera planowanie, monitoring i dokumentowanie realizacji projektów uczniowskich oraz umożliwia prowadzenie dokumentacji projektowej, zdalne monitorowanie realizacji działań projektowych, dokonywanie samooceny uczestników projektu, oceny przez zespół projektowy oraz oceny przez nauczyciela/nauczycielkę, i wydruk karty projektu. Wszystkie wprowadzone projekty zostają upowszechnione w zakresie podstawowych danych (metryczka) oraz prezentacji podsumowującej.

Powyższe elementy zamieszczone są na platformie internetowej, która stanowi integralną część produktu finalnego. Platforma składa się z trzech obszarów:

1. Obszar ogólnodostępny

Zakładka **O programie** zawiera: materiały informacyjno-promocyjne, w skład których wchodzi informacje dotyczące opracowanych materiałów dydaktycznych, połączone z instrukcją ich stosowania (Materiały), informacje o projekcie edukacyjnym (Projekt edukacyjny a program), interaktywną mapę z realizacji programu (Projekty), informację o warunkach realizacji programu w szkole (Program w szkole), informację o trybie zgłaszania się do realizacji programu (Rekrutacja), interaktywną mapę informującą o liczbie nauczycieli i szkół uczestniczących w projekcie, według województw (Uczestnicy) oraz interaktywną mapę zawierającą kontakty do ekspertów projektu uczniowskiego w danym województwie (Regionalni Eksperti Projektu Uczniowskiego).

Zakładka **Rodzice** zaprasza rodziców do współpracy w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych dziecka, przekazując im ogólną informację o programie, wiedzę, co motywuje a co demotywuje do działania oraz pytania ułatwiające ocenę dziecka w zakresie postawy przedsiębiorczej.

2. Obszar Nauczyciel

Dostępny jest dla nauczycieli po zalogowaniu. Zawiera **spersonalizowany panel nauczyciela/nauczycielki**, a w nim: komunikaty, informacje osobiste, informacje o uczniach oraz o realizacji programu, program nauczania do realizacji w gimnazjum (Program nauczania), zakładkę umożliwiającą odnotowywanie zrealizowanych zadań edukacyjnych (Realizacja programu), e-notes wychowawcy (E-notes wychowawcy), porady dla nauczycieli (Wskazówki metodyczne), dostęp do opisu zadań edukacyjnych (Zadania edukacyjne), dostęp do warsztatów e-learningowych (Doskonalenie Warsztatu e-learningowego).

3. Obszar Uczniowie

Dostępny jest dla wszystkich uczniów/uczennic biorących udział w programie (wpisanych przez nauczyciela/nauczycielkę). Zawiera **spersonalizowany panel ucznia/uczennicy**, a w nim – Informacje osobiste, informacje dla Ciebie (Jestem – mogę być, Sprawdź, czy wiesz, Projekt krok po kroku, Działamy razem) oraz możliwość dostępu do informacji o realizowanych projektach (Moje projekty).

Nawigacja w opracowanych programach jest intuicyjna, jednak przy wejściu do każdego z nich została zamieszczona prosta instrukcja stosowania.

III. Problem, na który odpowiada innowacja

Produkt finalny przyczynia się do zwiększenia efektywności kształcenia kompetencji kluczowych uczniów szkół gimnazjalnych oraz wsparcia ich przy planowaniu przyszłej ścieżki edukacyjnej i funkcjonowaniu w nowoczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy. Zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady Edukacji UE jednym z podstawowych wymogów współczesnej edukacji prowadzonej na wszystkich etapach kształcenia jest przekazanie uczniom nie tylko wiedzy teoretycznej, ale przede wszystkim kształtowanie kompetencji kluczowych warunkujących realizację idei uczenia się przez całe życie. W najbliższych latach „według badania (typu foresight) dotyczącego kadr dla nowoczesnej gospodarki część zawodów zostanie zepchniętych na margines lub w ogóle zaniknie, równocześnie pojawiać się będą nowe „zawody przyszłości” [...] część z nich będzie wymagała kształcenia w wąskich specjalizacjach, inne dobrze rozwiniętych kompetencji kluczowych i rozległej, wszechstronnej wiedzy; wzrost wymagań dotyczących kompetencji i kwalifikacji jest prognozowany na wszystkich poziomach zatrudnienia; [...] najważniejsze determinanty powodzenia nowoczesnego pracownika na rynku pracy to elastyczność i chęć uczenia się, znajomość technologii informatycznych, umiejętności funkcjonowania w grupie i komunikacji międzyludzkiej [*Perspektywa uczenia się przez całe życie*, Warszawa 2013, s. 28–29]. Tymczasem pracodawcy wskazują na utrudnienia w rekrutacji związane z brakiem pewnych umiejętności kandydatów starających się o zatrudnienie (obok braków kompetencji zawodowych) – „najczęściej zwracają uwagę na niedobory kompetencji: samoorganizacyjnych (samoorganizacja pracy i przejawianie inicjatywy, terminowość, przedsiębiorczość, odporność na stres); [...] interpersonalnych – kontakty z ludźmi i współpraca w grupie [...]. Trzeba podkreślić, że pracodawcy za brakujące kompetencje uznawali te, które jednocześnie były ich zdaniem najbardziej potrzebne w pracy”

[Górniak (red.) Raport z badań realizowanych w ramach projektu Bilans Kapitału Ludzkiego w Polsce 2013, s.53]. Niestety w polskiej praktyce edukacyjnej kształtowanie tych kompetencji napotyka na istotne ograniczenia. W dokumentach strategicznych odnotowuje się „wciąż jeszcze mały nacisk na kształcenie praktyczne i aktywne uczenie się, wynikający z tego, że przez wiele lat w szkołach większe znaczenie odgrywało nauczanie podręcznikowe, oderwane od praktyki, które koncentrowało się na nabywaniu wiedzy pamięciowej, a nie na rozwijaniu użytecznych umiejętności, np. twórczego i krytycznego myślenia, samoorganizacji, komunikowania się, pracy zespołowej” [Perspektywa uczenia się przez całe życie, Warszawa 2013, s.13]. Badania pokazują, iż nauczanie w polskich szkołach nadal ma charakter ustrukturyzowany. Wśród czynności podejmowanych w trakcie lekcji najczęściej nauczyciele wymieniają: jasne określanie celów lekcji, podsumowanie poprzedniej lekcji, sprawdzenie zeszytów. Najczęściej wykorzystują metody aktywizujące ucznia [TALIS. Wyniki badań 2008. Polska na tle międzynarodowym, Międzynarodowe Badanie Nauczania i Uczenia się OECD, MEN, IBE, Warszawa 2009, s. 31]. Nauczyciele wyrażają opinię, iż metody aktywizujące stanowią dobry, potrzebny i efektywny sposób przekazywania wiedzy, ale istnieją liczne bariery utrudniające lub uniemożliwiające ich wykorzystywanie na lekcjach. Należą do nich między innymi: brak pomocy dydaktycznych, niedostatecznie wyposażone pracownie, mała liczba godzin lekcyjnych [por. Wykorzystanie eksperymentów i metod aktywizujących w nauczaniu - problemy i wyzwania. Raport z badań. PBIŚ „Stocznia”, Warszawa, 2009]. Ważnym ograniczeniem w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych jest także brak efektywnych narzędzi pozwalających na indywidualizację nauczania opartą na rzetelnej diagnozie zainteresowań i predyspozycji uczniów/uczennic oraz „rozbudowujących aktywność uczniów w samodzielnym projektowaniu rozwiązania problemów w zakresie przedsiębiorczości” [por. Żyj twórczo, 2011]. Według raportu „polscy uczniowie (szkoły gimnazjalne) dobrze radzą sobie głównie z zadaniami algorytmicznymi i mało złożonymi, natomiast relatywnie rzadziej niż ich rówieśnicy w innych krajach potrafią odnaleźć się w sytuacjach mniej znanych, niedookreślonych, wymagających własnej inicjatywy i samodzielnego rozumowania, myślenia krytycznego i twórczego” [Raport o stanie edukacji, IBE, Warszawa 2010, s. 146]. Efekty utrwalone w przeszłości zbyt małego nacisku na kształcenie praktyczne i aktywne uczenie się, w tym na nabycie kompetencji kluczowych, widoczne są przede wszystkim podczas przechodzenia z edukacji na rynek pracy. [...] w okresach dekonjunktury stopa bezrobocia absolwentów jest wysoka, a przede wszystkim znacznie zróżnicowana według typów szkół, w tym mała jest zatrudnialność absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. [...] W Polsce zatrudnienie osób poniżej 25 roku życia jest mniejsze niż w najbardziej rozwiniętych krajach UE i OECD; najwyższa stopa bezrobocia dotyczy osób młodych w wieku 15–24 lat. [Perspektywa.:13]. Osoby młode (od 15 do 24 lat) stanowią grupę społeczną szczególnie zagrożoną bezrobociem. Od kilku lat stopa bezrobocia szacowana dla tej kategorii osób porównawczo w II kwartale roku nie maleje: 23% w roku 2010, 24,6% w roku 2011, 25,1% w roku 2012 i 26% w roku 2013 [GUS, 2013]. Przytoczone powyżej badania (podobnie jak wyniki przeprowadzonych przez FMP badań diagnostycznych, które przytoczono obszernie w punkcie 1.2 Strategii) jednoznacznie wskazują na potrzebę wprowadzenia do praktyki edukacyjnej programu oferującego nauczycielom/nauczycielkom i uczniom/uczennicom wieloaspektowe wsparcie w kształtowaniu kompetencji kluczowych, postaw przedsiębiorczych i pracy z wykorzystaniem metod aktywizujących. Produkt finalny wyróżnia spośród wielu innych jego innowacyjność, wykorzystanie nowoczesnej, najbardziej efektywnej i atrakcyjnej dla uczniów/uczennic metody, jaką jest nauka przez działanie, a także możliwość monitorowania rozwoju umiejętności dotyczących współdziałania w zespole i umiejętności interpersonalnych. Umiejętności i postawy kształtowane przez wprowadzenie metody projektów do procesu edukacji pomagają młodemu człowiekowi sprostać wyzwaniom szybko zmieniającej się rzeczywistości. Coraz ważniejsza staje się elastyczność, mobilność i umiejętność adaptacji, chęć podejmowania różnorodnych działań i gotowość do zmian nie tylko pracy, ale i zawodu, nawet kilka razy w ciągu swojego życia. Nowoczesna gospodarka oczekuje efektywnych i zmotywowanych pracowników, którzy potrafią dobrze rozpoznać swoją rolę na rynku pracy. Wykonywanie projektów edukacyjnych, a poprzez to podwyższanie poziomu kompetencji kluczowych, szczególnie w zakresie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz kompetencji społecznych wspomaga osobisty rozwój ucznia. Pozwala na lepsze i pełniejsze poznanie siebie, zwiększa świadomość własnych możliwości. Niezwykle cenne jest to, że uczniowie w bezpieczny sposób mogą uczyć się na własnych błędach, nie boją się porażek, potrafią wyciągać

z nich wnioski na przyszłość. Uczą się wiary w siebie, pozytywnego myślenia, rozwijają aspekty własnej osobowości, które są ważne w szkole, w domu, w pracy i w życiu rodzinnym [Mikina, Zajac, 2012: 85]. Wykorzystywanie produktu finalnego przynosi zatem obu grupom docelowym, tj. nauczycielom/nauczycielkom (jego użytkownikom) i uczniom/uczennicom (czyli odbiorcom), wymierne korzyści. W raportach z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej wskazano realne, stwierdzone w badaniu efekty. Raport z ewaluacji zewnętrznej przedstawia analizę projektów o podobnych produktach finalnych (Ocena atrakcyjności produktu finalnego projektu *Zostać przedsiębiorczym* na tle innych projektów tego typu, które funkcjonują na rynku edukacyjnym, s. 89–97). W raporcie stwierdza się między innymi, że żaden z zaprezentowanych w nim programów nie daje uczniom możliwości autoanalizy mocnych i słabych stron. Analiza *desk research* pozwoliła stwierdzić, że żaden z konkurencyjnych projektów edukacyjnych obecnych na rynku nie oferuje narzędzi dla nauczyciela/nauczycielki w zakresie analiz odnotowanych zachowań uczniów/uczennic oraz kontroli nad prowadzeniem dokumentacji projektu edukacyjnego. Program *Zostać przedsiębiorczym* na tle innych ofert edukacyjnych wyróżnia przede wszystkim bardzo rozległy system jego wdrażania, którym objęci są nie tylko uczniowie i nauczyciele, ale także Szkolni Liderzy Wychowania dla Przedsiębiorczości oraz Regionalni Eksperti Projektów Uczniowskich.

Dzięki innowacji nauczyciele/nauczycielki:

- otrzymali przyjazne w użytkowaniu, atrakcyjne i przydatne materiały oraz narzędzia edukacyjne wspomagające proces dydaktyczny;
- rozwinęli umiejętności w zakresie przygotowania uczniów/uczennic do podejmowania i realizacji projektów uczniowskich oraz wdrażania do praktyki szkolnej zajęć ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczniów/uczennic,
- rozwinęli umiejętność moderowania zajęć edukacyjnych i aktywizowania uczniów/uczennic, stwarzając im możliwość podejmowania samodzielnych decyzji i ponoszenia ich konsekwencji;
- podnieśli atrakcyjność prowadzonych lekcji oraz ich skuteczność w zakresie wpływu na kształtowanie praktycznych umiejętności i postaw przedsiębiorczych uczniów/uczennic;
- zwiększyli umiejętności posługiwania się ICT (w tym korzystania z e-learningu) oraz zainteresowanie i motywację do jego wykorzystywaniem na szerszą skalę w procesie edukacyjnym;
- zwiększyli umiejętności w zakresie planowania, wdrażania, monitorowania rozwoju i doskonalenia pracy wychowawczej w oparciu o system elektronicznego e-notesu oraz zainteresowanie planowaniem pracy wychowawczej uwzględniającej indywidualne postępy ucznia.

Dzięki innowacji dyrektorzy szkół:

- zwiększyli zainteresowanie podnoszeniem kwalifikacji kadry pedagogicznej przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz motywację do prowadzenia w szkołach działań na rzecz takiej aktywności nauczycieli/nauczycielek.

Dzięki innowacji uczniowie/uczennice:

- zwiększyli wiedzę i praktyczne umiejętności (planowania, sprawdzania, dokumentowania działań) związane z realizacją projektu uczniowskiego;
- rozwinęli postawy przedsiębiorcze (zwiększyli umiejętności komunikacyjne, umiejętność pracy w grupie, umiejętność identyfikacji i oceny własnych mocnych i słabych stron oraz motywację do dokonywania analizy własnych predyspozycji i planowania pracy służącej ich rozwijaniu, planowania dalszej kariery edukacyjnej), dzięki czemu lepiej przygotowali się do wyboru ścieżki kształcenia i funkcjonowania na rynku pracy;
- zwiększyli umiejętność wykorzystywania ICT w procesie edukacyjnym, dokonywaniu samoanalizy, planowaniu i dokumentowaniu działań w życiu codziennym;
- zwiększyli zainteresowanie kontynuacją kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy.

Ostatecznie w okresie testowania produktu finalnego wszystkie wymienione wskaźniki zostały osiągnięte, co szczegółowo przedstawia *Raport z ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej*.

IV. Użytkownicy, którzy mogą zastosować innowację

Użytkownikami mogącymi zastosować innowację są osoby posiadające podstawową znajomość obsługi komputera w szczególności nauczyciele/nauczycielki pracujący w gimnazjum w obszarze zadań edukacyjnych, metod i form pracy z uczniem/uczennicą oraz w zakresie organizacji pracy i wykorzystania e-notesu, oraz uczniowie i uczennice gimnazjum, których nauczyciele będą realizowali program „Zostać przedsiębiorczym” w zakresie zadań do samodzielnej pracy (JMB) oraz prowadzenia dok. realizacji projektu uczniowskiego (DR).

V. Działania, nakłady, zmiany konieczne do zastosowania, wdrożenie innowacji

Zastosowanie produktu finalnego nie wymaga żadnych zmian pod względem prawnym. Innowacyjny program nauczania *Zostać przedsiębiorczym*, wraz z multimedialnym pakietem dydaktycznym, jest zgodny z nową podstawą programową¹. Program łączy treści zamieszczone w części ogólnej oraz w wymaganiach szczegółowych do wielu przedmiotów (np. języka polskiego, wos-u, plastyki, informatyki i wychowania fizycznego). Program zakłada wykorzystanie praktycznej wiedzy z różnych dziedzin. Przygotowuje do podejmowania samodzielnych działań podczas realizacji projektów uczniowskich i w dorosłym życiu społecznym i zawodowym, łącząc zadania edukacyjne i wychowawcze, zmierzające do kształtowania postaw przedsiębiorczych. Może być stosowany w gimnazjach, bez ograniczeń czasowych czy regionalnych, z uwzględnieniem wymienionych lekcji przedmiotowych i wychowawczych, a także podczas samodzielnej pracy uczniów/uczennic. Produkt zamieszczony jest na platformie internetowej Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości, która będzie ponosiła koszty administrowania platformą. Produkt może być wykorzystywany przez nauczycieli samodzielnie, po zapoznaniu się z instrukcjami stosowania poszczególnych elementów produktu finalnego. Dostępne będą również wypracowane w ramach projektu warsztaty e-learningowe, prowadzone przez przygotowanych Regionalnych Ekspertów Projektu Uczniowskiego (REPU), którzy są zatrudnieni na co dzień w placówkach doskonalenia jako doradcy metodyczni lub konsultanci. Warsztaty te wzbogacą ofertę szkoleń e-learningowych proponowaną nauczycielom w ramach realizacji obowiązkowych zadań placówek doskonalenia wynikających z rozporządzenia², co potwierdzili zapytani pisemnie lub telefonicznie dyrektorzy tych instytucji. Fundacja nieodpłatnie będzie udostępniała przeszkolonym Regionalnym Ekspertom Projektu Uczniowskiego opracowane materiały na warsztaty e-learningowe dla grup nauczycieli/nauczycielek z danego województwa. Dla nauczycieli lub rad pedagogicznych, zainteresowanych wzbogacaniem swojego warsztatu pracy oraz doskonaleniem umiejętności wychowawczych, placówki doskonalenia nauczycieli będą miały możliwość przygotowania – w oparciu o produkt finalny – również innych propozycji doskonalenia adekwatnych do oczekiwań zgłoszonych przez szkoły lub nauczycieli. By innowacja działała właściwie w obszarze adresowanym do uczniów, konieczne jest zapewnienie im dostępu do Internetu, zachęcenie do korzystania z opracowanych programów (Jestem – mogę być) oraz dokumentowania realizacji projektów (Działamy razem). By innowacja działała właściwie w obszarze adresowanym do nauczycieli, konieczne jest zapewnienie im dostępu do Internetu, udostępnienie obszaru Nauczyciel (po zakończeniu projektu Fundacja będzie nadal administrowała platformą). Nauczyciel może uzyskać wsparcie do realizacji programu *Zostać przedsiębiorczym* – przez udział w warsztatach przygotowujących do korzystania z zasobów platformy (organizowanych przez REPU), zapewnienie wsparcia merytorycznego i metodycznego (REPU i Fundacja). Wdrożenie produktu finalnego nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych, zmian w zakresie infrastruktury technicznej, czy też w zakresie funkcjonowania szkoły.

VI. Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników

Produkt będzie w pełni dostępny dla wszystkich zainteresowanych użytkowników. Wszystkie elementy wraz z instrukcjami zostaną udostępnione nieodpłatnie na stronie Beneficjenta www.zostac-

¹ Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 30 sierpnia 2012 r., poz. 977).

² Rozporządzenie MEN z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200, poz. 1537 i Nr 218, poz. 1701 oraz z 2012 r. poz. 1196) z późniejszymi zmianami.

przedsiębiorczym.junior.org.pl/pl, a także na stronie [www.http://zasobyip2.ore.edu.pl](http://zasobyip2.ore.edu.pl), gdzie istnieje możliwość zdobycia dodatkowych opinii i dodania komentarzy przez osoby zainteresowane. Beneficjent – Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości – będzie nadal udzielała wsparcia użytkownikom produktu finalnego. Produkt finalny zostanie udostępniony placówkom doskonalenia nauczycieli i będzie stwarzać możliwość organizowania warsztatów dla nauczycieli. Nauczyciele zgłaszający się do tych placówek będą mogli korzystać z tego warsztatu.

VII. Zmiany w zakresie strategii upowszechniania

Zaplanowano szereg działań upowszechniających, które mają na celu dotarcie z informacją o produkcie do jak najszerszego kręgu potencjalnych odbiorców. Informacja o projekcie kierowana jest – za pośrednictwem strony internetowej projektu – do kuratoriów oświaty, ośrodków doskonalenia nauczycieli i organów prowadzących szkoły oraz bezpośrednio do szkół. Zaplanowano konferencję upowszechniającą dla 250 osób (marzec 2014 r.) oraz warsztaty e-learningowe dla zainteresowanych nauczycieli (kwiecień, maj, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień 2014 r.). Planowane są prezentacje produktu finalnego w placówkach doskonalenia nauczycieli (podczas spotkań dyrektorów i nauczycieli gimnazjów) oraz seminarium podsumowujące projekt (wrzesień/październik 2014 r.) pt. *Konsekwencje braku programu typu „Zostać przedsiębiorczym” w gimnazjum* dla 30 osób: przedstawicieli nadzoru pedagogicznego i organów prowadzących szkoły z terenu całego kraju, z udziałem odbiorców produktu. Zaplanowano przygotowanie artykułu sponsorowanego, który kompleksowo ujmie tematykę omawianego projektu, jak również minimum 16 artykułów o tematyce dotyczącej wybranych aspektów efektywności wdrażania produktu finalnego. Beneficjent wprowadził zmianę w strategii, której celem jest wzmocnienie działań upowszechniających poprzez przygotowanie materiału filmowego na płycie CD. Dystrybucja filmu promocyjno-informacyjnego o projekcie oraz jego pokaz nastąpi podczas zaplanowanych konferencji i seminarium. Planowana jest również wysyłka płyt m.in. do członków Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze dotyczącym edukacji i szkolnictwa wyższego, do szkół i placówek oświatowych, w tym do oddziałów WODN.

VIII. Zmiany w zakresie strategii włączenia do głównego nurtu polityki

W strategii wdrażania, po walidacji, Beneficjent przystąpi do zintensyfikowanych działań włączających, które zostały wymienione w przyjętej *Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego*.

IX. Załączniki

1. Dostęp do platformy internetowej zawierającej produkt finalny, wraz z wyjaśnieniami
2. Raport z ewaluacji zewnętrznej
3. Raport z ewaluacji wewnętrznej
4. Strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego
5. Instrukcje stosowania produktu finalnego:
  - 5.1. Instrukcja stosowania programu nauczania *Zostać przedsiębiorczym*
  - 5.2. Instrukcja korzystania z platformy internetowej do programu *Zostać przedsiębiorczym* - ogólnodostępna (dla nauczyciela/nauczycielki)
  - 5.3. Instrukcja korzystania z platformy internetowej do programu *Zostać przedsiębiorczym* - *obszar nauczycieli*
  - 5.4. Instrukcja korzystania z platformy internetowej do programu *Zostać przedsiębiorczym* - *obszar uczeń*
  - 5.5. Instrukcja stosowania programu *Jestem – mogę być*
  - 5.6. Instrukcja korzystania z programu *Działamy razem – nauczyciel*
  - 5.7. Instrukcja korzystania z programu *Działamy razem – uczeń*
  - 5.8. Instrukcja korzystania z warsztatu e-learningowego
  - 5.9. Instrukcja korzystania z e-notesu – elektronicznego notesu wychowawcy
6. Opinie o programie nauczania *Zostać przedsiębiorczym* z multimedialnym pakietem dydaktycznym dla gimnazjum:
  - 6.1. konsultanta z Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy.
  - 6.2. konsultanta z Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, wydział w Siedlcach.
  - 6.3. konsultanta z Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie.